

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
КАФЕДРА ФІЗІОЛОГІЇ, ЗДОРОВ'Я І БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ ТА ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Перший проректор
Майя НІКОЛАЄВА
“ 30 ” 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАТЬ ТА ПЕРША ДОЛІКАРСЬКА ДОПОМОГА»

Рівень вищої освіти: *перший (бакалаврський)*
Галузь знань: *03 «Гуманітарні науки»*
Спеціальність: *035 «Філологія»*

Спеціалізації:

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська
035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Освітньо-професійні програми:

Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська
Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи медичних знань та перша долікарська допомога». – Одеса: ОНУ, 2023. – 20 с.

Розробники:

Пенов В.В. – к. пед. н, доцент, доцент кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти;

Гвоздїй С.П. – д. пед. н., професор, професор кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти.

Поліщук Л.М. – старший викладач кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти

Протокол № 1 від "28" серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Ольга МАКАРЕНКО
(підпис)

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

_____ Наталя БІГУНОВА

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

_____ Інесса АЗАРОВА

Погоджено із гарантом ОПП Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

_____ Олена ГРИГОРОВИЧ

Погоджено із гарантом ОПП Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

_____ Мальвіна МАРІНАШВІЛІ

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) біологічного факультету

Протокол № 1 від "28" серпня 2023 р.

Голова НМК _____ (Черепова Н.М.)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти

Протокол № ___ від "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти

Протокол № ___ від "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
<p>Загальна кількість:</p> <p>кредитів – 3</p> <p>годин – 90</p> <p>змістових модулів – 2</p>	<p>Галузь знань: 03 Гуманітарні науки</p> <p>Спеціальність: 035 Філологія</p> <p>Спеціалізація:</p> <p>035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська</p> <p>035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька</p> <p>035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська</p> <p>035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)</p>	<i>Вибіркова</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
		1-й	1-й
		<i>Лекції</i>	
		20 год.	6 год.
		<i>Практичні</i>	
		10 год.	4 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	80 год.
<p>Форма підсумкового контролю: залік</p>			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - навчити практичним методами оцінки функціонального стану організму людей різних вікових груп, методам профілактики захворювань, отруєнь і травм; **виробити** вміння своєчасно розпізнати основні ознаки захворювань, отруєнь та травм, які становлять небезпеку для життя і здоров'я людини; **сформувати** практичні навички надання першої долікарської допомоги при різних надзвичайних ситуаціях, невідкладних станах та проведення профілактично-оздоровчої роботи з питань охорони життя і здоров'я, які необхідні майбутньому фахівцю у відповідності до кваліфікаційної характеристики випускника, що передбачені чинними Державними освітніми стандартами.

Завдання:

Методичні: викласти теоретичні основи першої домедичної допомоги при різноманітних невідкладних станах, гострих захворюваннях; сформувати у здобувачів знання з дисципліни: «Основи медичних знань та перша долікарська допомога» для застосування отриманих знань на практиці.

Пізнавальні: дати уявлення про сучасні методи профілактики інфекційних та еінфекційних захворювань, отруєнь і травм; озброїти знаннями закономірностей змін у стані здоров'я хворих, факторах соціально-економічного, біологічного, антропогенного, медичного характеру, що впливають на нього.

Практичні: дати змогу майбутнім фахівцям опанувати практичні навички з даної дисципліни для надання першої домедичної допомоги при різних надзвичайних ситуаціях, невідкладних станах та проведення профілактичних заходів спрямованих на запобігання невідкладних станів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей у здобувачів:**

Інтегральної: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних (ЗК):

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК08. Здатність працювати в команді та автономно

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН03. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН04. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- ознаки невідкладних станів при захворюваннях, отруєннях та травмах життєво важливих органів і систем;
- клінічні ознаки інфекційних хвороб, що набули соціального значення, та основні профілактичні заходи;

- принципи застосування лікарських препаратів та предметів догляду за хворими та дітьми;
- методи і способи надання першої домедичної допомоги у загрозованих для життя станах при отруєннях, захворюваннях органів дихання, серцево-судинної системи, систем травлення та сечовиділення; при травмах життєво важливих органів та систем;
- методи догляду за хворими;
- правила транспортування поранених і хворих;

вміти:

- надати долікарську допомогу при травмі або захворюванні;
- виконати ін'єкції лікарських речовин внутрішкірно для виявлення алергії на цю лікарську речовину;
- виконати ін'єкції внутрішньом'язово;
- накласти бинтові пов'язки на різні ділянки тіла людини;
- за типовими ознаками давати попередню оцінку стану хворого або потерпілого;
- проводити штучне дихання та непрямий масаж серця;
- проводити тимчасову зупинку різних видів кровотеч;
- надавати першу домедичну допомогу при відкритих та закритих ушкодженнях різної локалізації;
- користуватися предметами догляду за хворими;
- надавати першу домедичну допомогу в невідкладних станах, які виникають при захворюваннях органів дихання, серцево-судинної системи, систем травлення та сечовиділення;
- винести, перенести, погрузити на транспорт і транспортувати хворих і травмованих.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Перша долікарська допомога в загрозованих для життя станах, що виникають при захворюваннях та отруєннях.

Тема 1. Перша домедична допомога в загрозованих для життя станах, що виникають при захворюваннях серцево-судинної системи

Класифікація захворювань серцево-судинної системи. Місця та техніка підрахунку пульсу, його характеристика: частота, напруга. Поняття про брадикардію та тахікардію. Етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування вегето-судинної дистонії, ішемічної хвороби серця, гіпертонічної хвороби. Методи, засоби і заходи надання першої медичної допомоги при гіпертонічному кризі, стенокардії, запамороченні, колапсі.

Тема 2. Основні принципи застосування лікарських препаратів

Походження лікарських речовин, класифікація ліків, правила зберігання. Формування домашньої аптечки. Шляхи введення лікарських речовин: ентеральний (через ротову порожнину, пряму кишку, за допомогою зонду, під язик), парентеральний (через шкіру і слизові оболонки, інгаляційним методом, ін'єкційним шляхом – підшкірні, внутрішньом'язові, внутрішньовенні, внутрішньоартеріальні ін'єкції). Вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на дію ліків в організмі. Поняття про дози. Види дії лікарських препаратів, побочні дії. Устрій шприців та голок, перевірка на придатність, правила зберігання. Техніка підшкірних та внутрішньом'язових ін'єкцій. Ускладнення після ін'єкцій.

Тема 3. Перша домедична допомога в загрозованих для життя станах, що виникають при захворюванні органів дихання

Гострий та хронічний бронхіт, гостра та хронічна пневмонія: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики. Бронхіальна астма: етіологія, патогенез,

клінічні ознаки, принципи профілактики. Кровохаркання та легенева кровотеча: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, заходи, засоби першої медичної допомоги. Механізм дії теплових та холодних процедур на організм. Правила застосування гірчичників, банок, компресів. Техніка та місця постановок. Показання та протипоказання. Застосування розчинів та мазей подразнюючої дії. Показання та протипоказання.

Тема 4. Перша домедична допомога в загрозованих для життя станах, що виникають у процесі сечовиділення та при захворюваннях системи травлення

Гострий цистит, гострий нефрит, сечокам'яна хвороба: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування. Загальні засоби і заходи надання першої медичної допомоги при нирковій колькі. Підрахунок добового діурезу. Підготовка хворого до забору аналізу сечі.

Гострий та хронічний гастрит, виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки, жовчнокам'яна хвороба: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики. Загальні засоби і заходи надання першої медичної допомоги при печінковій колькі.

Цукровий діабет: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування. Загальні засоби і заходи надання першої медичної допомоги при гіпер- або гіпоглікемічній комі. Мета лікувального харчування та основні принципи. Режими харчування. Лікувальні дієтичні столи, їх особливості. Складання добового меню для хворих на різні захворювання: виразку шлунку та дванадцятипалої кишки, цукровий діабет, печінки, нирок. Поняття про різні методи голодування, показання та протипоказання. Догляд за порожниною рота, вибір дезінфікуючих розчинів, методика обробки. Техніка застосування газовідвідної трубки.

Тема 5. Перша домедична допомога в загрозованих для життя станах при гострих отруєннях дорослих та дітей

Класифікація отрути. Харчові отруєння: грибами, продуктами рослинного або тваринного походження, харчові токсикоінфекції, ботулізм: клінічні ознаки, принципи профілактики, перша медична допомога. Дія нервово-функціональних отруйних речовин: етиловий та метиловий алкоголь, сурогати алкоголю, ціаністи сполуки, клінічні ознаки, принципи профілактики, перша медична допомога. Отруєння психотропними засобами: наркотиками, снодійними, збуджуючими та судомними препаратами, клінічні ознаки, принципи профілактики, перша медична допомога. Отруєння отрутохімікатами та СДОР: клінічні ознаки, принципи профілактики та першої медичної допомоги. Клінічні ознаки, принципи профілактики, перша медична допомога при отруєнні окисом вуглецю. Перша медична допомога при укусах отруйних комах, змій, тварин. Введення сироваток та вакцин. Методи та способи введення антидотів. Промивання шлунку та кишківника, обробка шкіри та слизових оболонок. Використання захисних засобів.

Змістовий модуль 2. Перша долікарська допомога в загрозованих для життя станах, що виникають при нещасних випадках та в умовах надзвичайних ситуацій воєнного характеру.

Тема 6. Травми, їх види, ускладнення, електротравми. Перша долікарська допомога. Реанімаційні заходи.

Фактори, що спричиняють травми: механічні, фізичні, хімічні, біологічні. Перебіг травм. Види травматизму. Причини та види закритих ушкоджень. Клінічні ознаки та перша медична допомога при забитті, розтягненнях і розривах зв'язкового апарату, здавлюванні, струсі, повних і неповних вивихах. Основні види та клінічні ознаки переломів. Поняття про травматичний токсикоз (синдром тривалого

здавлювання). Перша домедична допомога при них.

Місцеві та загальні ознаки електротравми. Послідовність надання долікарської допомоги при електротравмах.

Поняття про рани. Ознаки та види ран за характером ушкодження тканин: різані, колоті, рвані й забиті, розтрошені, рубані, укушені, вогнепальні. Перша медична допомога при відкритих ушкодженнях.

Поняття про термінальні стани: передагонія, агонія, клінічна смерть. Причини та основні ознаки термінальних станів. Етапи серцево-легеневої реанімації. Методика проведення штучної вентиляції легень шляхом «рот до рота» та «рот до носа», використання S-подібної трубки при проведенні штучної вентиляції легень. Методи боротьби із западінням язика. Техніка закритого масажу серця. Ознаки ефективності проведення реанімаційних заходів.

Тема 7. Десмургія. Методи накладання пов'язок та іммобілізуючих шин.

Визначення термінів «пов'язка» та «перев'язка». Мета застосування здавлювальних, іммобілізаційних, коригувальних, окклюзійних пов'язок. М'які пов'язки (укріплювальні): бинтові, клейові (лейкопластирні, клеолові, колодійні), косинкові, пращоподібні, тощо. Види та вимоги до перев'язувального матеріалу. Загальні правила бинтування. Типи бинтових пов'язок. Методи і техніка накладання пов'язок на голову, грудну клітину, ділянку живота і тазу, верхню та нижню кінцівки. Іммобілізація постраждалих під час транспортування. Стандартні засоби транспортної іммобілізації: дротяні, драбинчасті, сітчасті, пневматичні, дерев'яні. Підручні засоби транспортної іммобілізації. Основні правила транспортної іммобілізації, накладання іммобілізаційних шин при ударах, пораненнях, переломах різної локалізації.

Тема 8. Види кровотеч. Методи і способи тимчасової зупинки кровотечі.

Визначення кровотеч. Патологічні та травматичні кровотечі. Зовнішні й внутрішні кровотечі. Кровотечі у замкнуті порожнини, у просвіт порожнинних органів, у тканини (крововилив, гематома). Первинні і вторинні кровотечі. Ознаки кровотечі залежно від виду ушкодженої судини: артеріальні, венозні, капілярні. Паренхіматозні кровотечі. Гостра крововтрата, її ступені та ознаки. Методи і способи тимчасової зупинки кровотечі: туга тампонада рани, накладання давлячої пов'язки, пальцеве притискання артерії до підлеглих кісткових утворень, максимальне згинання кінцівки у суглобі, використання джгута. Методика та правила накладання джгута, ознаки правильного накладання. Помилки при накладанні джгута. Методика накладання закрутки за допомогою підручних засобів (хустки, ремня, тасьми, тощо). Поняття про остаточну зупинку кровотечі і його методи: механічний, фізичний, хімічний, біологічний.

Тема 9. Основи тактичної медицини. Тактична медицина НАТО - алгоритм MARCH. Перша домедична допомога при опіках, відмороженні.

Основні протоколи тактичної допомоги пораненим в умовах бойових дій. Різниця протоколів допомоги у військовий та мирний час. Принципи допомоги за військовим протоколом TCCC (Tactical Combat Casualty Care - Тактична допомога пораненим у бою). Військовий протокол MARCH. Допомога при пораненнях та сортування. Накладання турнікета або джгута під вогнем Переміщення пораненого. Алгоритм дій за зонами допомоги. Зона тактичного укриття та дії за MARCH протоколом. Тактичне транспортування пораненого. Зона евакуації.

Перша домедична допомога при опіках, відмороженні. Види опіків: термічні, хімічні, променеві, радіаційні. Особливості клінічної картини та першої домедичної допомоги в залежності від ступеню опіку. Методи визначення площі опіку.

Основні клінічні ознаки загального замерзання та відмороження залежно від ступеню. Перша домедична допомога при відмороженні та замерзанні, послідовність її надання.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього го	у тому числі				Усього го	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
Змістовий модуль 1. Перша долікарська допомога в загрозливих для життя станах, що виникають при захворюваннях та отруєннях.										
Тема 1. Перша домедична допомога в невідкладних станах при захворюваннях серцево-судинної системи.	14	4	2		8	12	1	1		10
Тема 2. Основні принципи застосування лікарських препаратів.	7	-	1		6	9	-	1		8
Тема 3. Перша домедична допомога в невідкладних станах, які виникають при захворюванні органів дихання.	10	4	-		6	9	-	-		9
Тема 4. Перша домедична допомога в невідкладних станах, які виникають у процесі сечовиділення та при захворюваннях системи травлення.	10	4	-		6	9	1	-		8
Тема 5. Перша домедична допомога в невідкладних станах при гострих отруєннях дорослих та дітей.	10	3	1		6	10	1	-		9
Разом за змістовим модулем 1	51	15	4		32	49	3	2		44
Змістовий модуль 2. Перша долікарська допомога в загрозливих для життя станах, що виникають при нещасних випадках та в умовах надзвичайних ситуацій воєнного характеру.										
Тема 6. Травми, їх види, ускладнення, електротравми. Перша долікарська допомога. Реанімаційні заходи.	11	2	1		8	11	1	-		10
Тема 7. Десмургія. Методи накладання пов'язок та іммобілізаційних шин.	9	-	1		8	12	1	1		10
Тема 8. Види кровотеч. Методи і способи тимчасової зупинки кровотечі.	9	1	2		6	10	1	1		8
Тема 9. Основи тактичної медицини. Тактична медицина НАТО - алгоритм MARCH. ТССС. Перша домедична допомога при опіках, відмороженні.	10	2	2		6	8	-	-		8
Разом за змістовим модулем 2	39	5	6		28	41	3	2		36
Усього годин:	90	20	10		60	90	6	4		80

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми.	Кількість годин
1	Устрій різних видів тонометрів. Техніка вимірювання артеріального тиску. Методи, засоби і заходи надання першої домедичної допомоги при гіпертонічному кризі, стенокардії, запамороченні, колапсі.	2 \ -
2	Основні принципи застосування лікарських препаратів. Відпрацювання навичок проведення внутрішньом'язових та підшкірних ін'єкцій.	1 \ 1
3	Отруєння отрутохімікатами та СДОР: клінічні ознаки, принципи профілактики та першої медичної допомоги. Клінічні ознаки, принципи профілактики та першої медичної допомоги при отруєнні монооксидом вуглецю (чадним газом). Перша медична допомога при укусах отруйних комах, змій, тварин. Введення сироваток та вакцин. Методи та способи введення антидотів. Промивання шлунку та кішок, обробка шкіри та слизових оболонок. Використання захисних засобів.	1 \ -
4	Етапи серцево-легеневої реанімації. Відпрацювання навичок проведення штучної вентиляції легеневої шляхом «рот до рота», використання S-подібної трубки. Методи боротьби з западанням язика. Техніка закритого масажу серця: положення потерпілого, місце, сила і кількість натискувань за хвилину. Ознаки ефективності проведення реанімаційних заходів.	1 \ 1
5	Десмургія. Загальні правила бинтування. Типи бинтових пов'язок. Відпрацювання методів і техніки накладення пов'язок на голову, грудну клітину, ділянку живота і тазу, верхню та нижню кінцівки. Імобілізація постраждалих під час транспортування.	1 \ 1
6	Відпрацювання навичок тимчасової зупинки кровотечі: туга тампонада рани, накладання давлячої пов'язки, пальцеве притискання артерії до підлеглих кісткових утворень, максимальне згинання кінцівки у суглобі, методика та правила накладання джгута та закрутки.	2 \ 1
7	Відпрацювання навичок першої домедичної допомоги в умовах бойових дій - алгоритм MARCH. Різниця першої домедичної допомоги (протоколів) у військовий та мирний час. Принципи допомоги за військовим протоколом ТССС. Військовий протокол MARCH. Допомога при пораненнях та сортування. Накладання турнікета або джгута під вогнем. Переміщення пораненого. Алгоритм дій за зонами допомоги. Зона тактичного укриття та дії за MARCH протоколом. Тактичне транспортування пораненого. Зона евакуації. Відпрацювання навичок першої домедичної допомоги при опіках, відмороженні.	2 \ -
	Разом:	10 \ 4

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ теми	Назва теми/ види завдань	К-сть годин денне/заочне
1	<p>➤ Підготуватися до поточного контролю опрацювавши лекційний матеріал з теми №1: Перша медична допомога в невідкладних станах при захворюваннях серцево-судинної системи.</p> <p>Бурденюк Р. В., Гвоздій С. П. Основи медичних знань та перша долікарська допомога: Курс лекцій для здобувачів вищої освіти немедичних спеціальностей денної та заочної форм навчання / Р.В. Бурденюк, С. П. Гвоздій. – Одеса, ОНУ, 2021. – 156 с.</p> <p>➤ Підготуватися до виконання практичної роботи за допомогою:</p> <p>1. Баштан С. О. Основи медичних знань: Практикум для студентів педагогічних спеціальностей денної та заочної форм навчання / С. О. Баштан, С. П. Гвоздій, В. В. Пенюв. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. 88 с.</p> <p>2. Опрацювати План практичних занять в Силабус навчальної дисципліни.</p>	8 \ 10
2	<p>➤ Підготуватися до поточного контролю опрацювавши лекційний матеріал з теми №2: Основні принципи застосування лікарських препаратів.</p> <p>Бурденюк Р. В., Гвоздій С. П. Основи медичних знань та перша долікарська допомога: Курс лекцій для здобувачів вищої освіти немедичних спеціальностей денної та заочної форм навчання / Р.В. Бурденюк, С. П. Гвоздій. – Одеса, ОНУ, 2021. – 156 с.</p> <p>➤ Підготуватися до виконання практичної роботи за допомогою:</p> <p>1. Баштан С. О. Основи медичних знань: Практикум для студентів педагогічних спеціальностей денної та заочної форм навчання / С. О. Баштан, С. П. Гвоздій, В. В. Пенюв – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. – 88 с.</p> <p>2. Опрацювати План практичних занять в Силабус навчальної дисципліни.</p>	6 \ 8
3	<p>➤ Здійснити аналіз інформації з зазначеної теми №3 в інформаційно-аналітичних ресурсах, наукових ресурсах та/або літературі і електронних інформаційних ресурсах, які зазначені в робочій програмі дисципліни та підготувати доповідь/повідомлення.</p> <p>➤ Підготуватися до поточного контролю опрацювавши лекційний матеріал з теми №3: Перша медична допомога в невідкладних станах, які виникають при захворюванні органів дихання.</p> <p>Бурденюк Р. В., Гвоздій С. П. Основи медичних знань та перша долікарська допомога: Курс лекцій для здобувачів вищої освіти немедичних спеціальностей денної та заочної форм навчання / Р.В. Бурденюк, С. П. Гвоздій. – Одеса, ОНУ, 2021. – 156 с.</p>	6 \ 9

4	<p>➤ Здійснити аналіз інформації з зазначеної теми №4 в інформаційно-аналітичних ресурсах, наукових ресурсах та/або літературі і електронних інформаційних ресурсах, які зазначені в робочій програмі дисципліни та підготувати доповідь/повідомлення.</p> <p>➤ Підготуватися до поточного контролю опрацювавши лекційний матеріал з теми №4: Перша медична допомога в невідкладних станах, які виникають у процесі сечовиділення та при захворюваннях системи травлення.</p> <p>Бурденюк Р. В., Гвоздій С. П. Основи медичних знань та перша долікарська допомога: Курс лекцій для здобувачів вищої освіти немедичних спеціальностей денної та заочної форм навчання / Р.В. Бурденюк, С. П. Гвоздій. – Одеса, ОНУ, 2021. – 156 с.</p>	6 \ 8
5	<p>➤ Підготуватися до поточного контролю опрацювавши лекційний матеріал з теми №5: Перша медична допомога в невідкладних станах при гострих отруєннях дорослих та дітей.</p> <p>Бурденюк Р. В., Гвоздій С. П. Основи медичних знань та перша долікарська допомога: Курс лекцій для здобувачів вищої освіти немедичних спеціальностей денної та заочної форм навчання / Р.В. Бурденюк, С. П. Гвоздій. – Одеса, ОНУ, 2021. – 156 с.</p> <p>➤ Підготуватися до виконання практичної роботи за допомогою:</p> <p>1. Баштан С. О. Основи медичних знань: Практикум для студентів педагогічних спеціальностей денної та заочної форм навчання / С. О. Баштан, С. П. Гвоздій, В. В. Пеню – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. – 88 с.</p> <p>2. Опрацювати План практичних занять в Силабус навчальної дисципліни.</p>	6 \ 9
6	<p>➤ Підготуватися до поточного контролю опрацювавши лекційний матеріал з теми №6: Травми, їх види, ускладнення, електротравми. Перша долікарська допомога. Реанімаційні заходи.</p> <p>Бурденюк Р. В., Гвоздій С. П. Основи медичних знань та перша долікарська допомога: Курс лекцій для здобувачів вищої освіти немедичних спеціальностей денної та заочної форм навчання / Р.В. Бурденюк, С. П. Гвоздій. – Одеса, ОНУ, 2021. – 156 с.</p> <p>➤ Підготуватися до виконання практичної роботи за допомогою:</p> <p>1. Баштан С. О. Основи медичних знань: Практикум для студентів педагогічних спеціальностей денної та заочної форм навчання / С. О. Баштан, С. П. Гвоздій, В. В. Пеню – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. – 88 с.</p> <p>2. Опрацювати План практичних занять в Силабус навчальної дисципліни.</p>	8 \ 10
7	<p>➤ Підготуватися до поточного контролю опрацювавши лекційний матеріал з теми №7: Десмургія. Методи накладання пов'язок та іммобілізаційних шин.</p> <p>Бурденюк Р. В., Гвоздій С. П. Основи медичних знань та перша долікарська допомога: Курс лекцій для здобувачів вищої освіти немедичних спеціальностей денної та заочної форм навчання / Р.В. Бурденюк, С. П. Гвоздій. – Одеса, ОНУ, 2021. – 156 с.</p> <p>➤ Підготуватися до виконання практичної роботи за допомогою:</p> <p>1. Баштан С. О. Основи медичних знань: Практикум для студентів педагогічних спеціальностей денної та заочної форм навчання / С. О. Баштан, С. П. Гвоздій, В. В. Пеню – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. – 88 с.</p> <p>2. Опрацювати План практичних занять в Силабус навчальної дисципліни.</p>	8 \ 10

8	<p>➤ Підготуватися до поточного контролю опрацювавши лекційний матеріал з теми №8: Види кровотечі. Методи і способи тимчасової зупинки кровотечі.</p> <p>Бурденюк Р. В., Гвоздій С. П. Основи медичних знань та перша долікарська допомога: Курс лекцій для здобувачів вищої освіти немедичних спеціальностей денної та заочної форм навчання / Р.В. Бурденюк, С. П. Гвоздій. – Одеса, ОНУ, 2021. – 156 с.</p> <p>➤ Підготуватися до виконання практичної роботи за допомогою:</p> <p>1. Баштан С. О. Основи медичних знань: Практикум для студентів педагогічних спеціальностей денної та заочної форм навчання / С. О. Баштан, С. П. Гвоздій, В. В. Пенюк – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. – 88 с.</p> <p>2. Опрацювати План практичних занять в Силабус навчальної дисципліни.</p>	6 \ 8
9	<p>➤ Підготуватися до поточного контролю опрацювавши лекційний матеріал з теми №9: Основи тактичної медицини. Тактична медицина НАТО - алгоритм MARSH. Перша домедична допомога при опіках, відмороженні.</p> <p>Бурденюк Р. В., Гвоздій С. П. Основи медичних знань та перша долікарська допомога: Курс лекцій для здобувачів вищої освіти немедичних спеціальностей денної та заочної форм навчання / Р.В. Бурденюк, С. П. Гвоздій. – Одеса, ОНУ, 2021. – 156 с.</p> <p>➤ Підготуватися до виконання практичної роботи за допомогою:</p> <p>1. Баштан С. О. Основи медичних знань: Практикум для студентів педагогічних спеціальностей денної та заочної форм навчання / С. О. Баштан, С. П. Гвоздій, В. В. Пенюк – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. – 88 с.</p> <p>2. Опрацювати План практичних занять в Силабус навчальної дисципліни.</p>	6 \ 8
	Разом	60 \ 80

Індивідуальне завдання (ІЗ) з курсу «Основи медичних знань та перша долікарська допомога» – це один з видів самостійної роботи здобувача вищої освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Орієнтовна структура ІЗ – у вигляді презентації: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Підготовка доповіді у вигляді презентації. Тему здобувач обирає з наведеного переліку «Орієнтовна тематика реферативних досліджень з навчальної дисципліни «Основи медичних знань та перша долікарська допомога».

Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано у таблиці.

Критерії оцінювання ІЗ у вигляді реферату

№	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності теми, формулювання мети та завдань.	5 балів
2.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, статистичних даних з досліджуваної теми в логічній	5 балів

	послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	
3.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел).	5 бали
4.	Підготовка доповіді у вигляді презентації у програмі POWER POINT, наявність відеометеріалів.	5 балів
Разом		20 балів

**Орієнтовна тематика реферативних досліджень з навчальної дисципліни
«Основи медичних знань та перша долікарська допомога».**

1. Ентеральний спосіб введення ліків (через рот, під язик, через пряму кишку) та парентеральний спосіб застосування ліків (інгаляція, аерозолі, краплі, свічки, кульки; підшкірні ін'єкції, внутрішньом'язові, внутрішньоартеріальні ін'єкції).
2. Гострий та хронічний бронхіт: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування.
3. Пневмонія, її види, етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування.
4. Бронхіальна астма: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування. Долікарська медична допомога при приступі задухи.
5. Кровохаркання та легенева кровотеча: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування. Долікарська медична допомога.
6. Ішемічна хвороба серця: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування.
7. Гіпертонічна хвороба: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування.
8. Серцево-судинна недостатність: етіологія, патогенез, форми, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування. Долікарська медична допомога при запамороченні, колапсі.
9. Етіологія, патогенез, форми, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування ниркової кольки.
10. Етіологія, патогенез, форми, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування гострого циститу.
11. Етіологія, патогенез, форми, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування гострих нефритів.
12. Етіологія, патогенез, форми, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування гострого та хронічного гастритів.
13. Етіологія, патогенез, форми, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки.
14. Етіологія, патогенез, форми, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування цукрового діабету.
15. Етіологія, патогенез, форми, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування отруєння грибами. Долікарська медична допомога при отруєнні грибами.
16. Етіологія, патогенез, форми, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування отруєння речовинами рослинного походження.
17. Етіологія, патогенез, форми, клінічні ознаки, принципи профілактики та лікування отруєнь сурогатами алкоголю, метанолом, СДОР.

9. Методи навчання

Під час проведення лекційних занять будуть застосовуватись наступні методи навчання:

- *Словесні*: лекції (традиційні, проблемні, лекції-візуалізації) із використанням мультимедійних технологій, пояснення, розповідь, бесіда, обговорення проблемних ситуацій, мозковий штурм, аналіз відео-і фотоматеріалів, обмін думками, захист доповідей.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Під час проведення практичних занять будуть застосовуватись такі методи навчання:

- *Практичні*: вправи; відпрацювання практичних навичок надання першої долікарської допомоги; розв'язання ситуаційних задач; виконання практичних робіт.

10.Форми контролю і методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Контроль успішності студентів здійснюється з урахуванням поточного та періодичного контролю. Кожний змістовий модуль включає бали за роботу здобувача на лекційних та практичних заняттях (усне опитування, робота в групах, тестовий контроль знань, модульна контрольна робота), виконання самостійної роботи. Усі види робіт (практичні роботи, доповіді/презентації, їх захист, виконання практичних навичок, творчі завдання тощо, які виконує здобувач за визначеною тематикою) обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

Поточний контроль проводиться у вигляді усного опитування (індивідуальне, фронтальне, співбесіда), оцінювання розв'язання розрахункових задач, оцінювання виконання практичних навичок; оцінювання виконання самостійної роботи, доповідей/презентацій. Оцінка за кожну виконану практичну роботу.

Періодичний контроль - контрольна робота за змістовим модулем у формі письмових тестових завдань.

Підсумковий контроль – залік. Підсумкова оцінка складається з суми балів, отриманих за результатами поточного й періодичного контролю.

Результати академічної успішності студентів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно (<i>зараховано</i>)	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі

	Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями	практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре (зараховано)	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість розрахункових /тестових завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно (зараховано)	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причиннонаслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання (не зараховано)	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вмє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням матеріалу (не зараховано)	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для поточного та періодичного контролю

1. Клінічні ознаки та долікарська медична допомога при укусах отруйних комах, змій, тварин.
2. Іммобілізація постраждалих під час транспортування. Стандартні засоби . Підручні

- засоби.
3. Основні правила транспортної іммобілізації, накладання шин при пораненнях, переломах різної локалізації.
 4. Визначення кровотеч. Ознаки кровотечі залежно від виду ушкодженої судини: артеріальні, венозні, капілярні.
 5. Гостра крововтрата, її ступені та ознаки.
 6. Методи і способи тимчасової зупинки кровотечі: туга тампонада рани, накладання давячої пов'язки, пальцеве притиснення артерії до підлеглих кісткових утворень, максимальне згинання кінцівки у суглобі, використання джгута.
 7. Транспортування тяжкохворих.
 8. Принципи лікувального харчування при різних патологічних станах.
26. Реанімаційні заходи (штучна вентиляція легень та закритий масаж серця).
27. Перша домедична допомога при гострих отруєннях.
 9. Перша домедична допомога при невідкладних станах, що виникають при травмах та нещасних випадках.
 10. Перша домедична допомога при невідкладних станах, які виникають при захворюваннях внутрішніх органів.
 11. Склад домашньої аптечки для першої домедичної допомоги (ПДД).
 12. Види кровотеч, ознаки, надання першої домедичної допомоги при різних видах кровотеч.
 13. Перша домедична допомога при травмах голови, хребта, грудної клітини, живота, кінцівок.
 14. Перша домедична допомога при судомах в м'язах литки під час плавання.
 15. Ознаки вивиху кінцівки та перша медична допомога.
 16. Перша домедична допомога при непритомності.
 17. Ознаки клінічної смерті та перша домедична допомога.
 18. Перша домедична допомога при тепловому або сонячному ударі.
 19. Перша домедична допомога при ураженні блискавки.
 20. Травматичний токсикоз та перша домедична допомога при ньому.
 21. Поняття про артеріальний тиск.
 22. Складові показника артеріального тиску, фізіологічні процеси організму людини, які вони відображають.
 23. Принципова схема роботи медичного тонометра.
 24. Види тонометрів за конструктивною схемою.
 25. Патологічні стани, при яких діагностична важливість вимірювання артеріального тиску є особливо важливою.
 26. Поняття про гіпертонічні хворобу, гіпертонічний криз.
 27. Поняття про стенокардію, її патогенез, клінічні прояви.
 28. Поняття про запаморочення, колапс.
 29. Типи класифікації лікарських засобів.
 30. Шляхи введення лікарських препаратів у організм людини.
 31. Способи ентерального введення медичних препаратів у організм людини.
 32. Способи парентерального введення медичних препаратів у організм людини.
 33. Фізіологічні механізми внутрішньом'язового та підшкірного введення лікарських засобів.
 34. Принципи проведення та послідовність виконання внутрішньом'язових та підшкірних ін'єкцій.
 35. Поняття про клінічну та біологічну смерть.
 36. Показання до проведення серцево-легеневої реанімації.
 37. Вимоги до рятівника-реаніматора, кількісні характеристики процесу виконання серцево-легеневої реанімації.

38. Методи виконання серцево-легеневої реанімації.
39. Техніка виконання закритого масажу серця та штучного дихання.
40. Методи контролю ефективності реанімаційних заходів.
41. Поняття про десмургію як науку про медичні пов'язки.
42. Класифікація пов'язок за їх призначенням та типом перев'язувального матеріалу.
43. Типи м'яких пов'язок і загальні правила їх накладання.
44. Види бинтових пов'язок на області голови, нижньої та верхньої кінцівок.
45. Види бинтових пов'язок на грудну клітку, живіт та область тазу.
46. Види іммобілізації, особливості іммобілізації постраждалого при транспортуванні.
47. Поняття про кровотечу, види кровотечі.
48. Поняття про тимчасову та постійну зупинку кровотечі.
49. Способи тимчасової зупинки кровотечі.
50. Ситуації, що потребують накладання кровоспинного джгута.
51. Правила накладання кровоспинного джгута.
52. Методики накладання кровоспинного джгута.
53. Загальні відомості про анатомію шкіри людини.
54. Види опіків та їх класифікація за ступенем тяжкості.
55. Опіки дихальних шляхів та органів травної системи, ознаки та симптоми.
56. Способи надання першої медичної допомоги при опіках.
57. Способи надання першої медичної допомоги при відмороженні.
58. Порядок дій при виявленні ураженого електричним струмом, перша медична допомога.
59. Поняття про тактичну медицину.
60. Основні протоколи тактичної допомоги пораненим в умовах бойових дій.
61. Різниця протоколів допомоги у військовий та мирний час.
62. Принципи допомоги за військовим протоколом ТССС.
63. Військовий протокол MARCH.
64. Допомога при пораненнях та сортування. Накладання турнікета або джгута під вогнем. Переміщення пораненого.
65. Алгоритм дій за зонами допомоги. Зона тактичного укриття та дії за MARCH протоколом.
66. Тактичне транспортування пораненого. Зона евакуації.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти.

Поточний та періодичний контроль											Сума балів	
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2					Індивідуальне самостійне завдання (ІЗ)**	
T1	T2	T3	T4	T5	ПР1 – ПР3	T6	T7	T8	T9	ПР4 – ПР7	20	100
2	2	2	2	2	18	2	2	2	2	24		
Контрольна робота* за змістовим модулем 1 – 10						Контрольна робота за змістовим модулем 2 – 10						

T – тема

ПР – практична робота

*Примітка: Контрольна робота за змістовим модулем здійснюється у формі письмових тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Тестові письмові завдання для модульних контрольних робіт складаються з 10 тестових завдань і відповідають змісту навчального матеріалу модуля. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання здобувач отримує 1 бал.

** Примітка: Орієнтовна структура ІЗ, критерії оцінювання ІЗ та орієнтовна тематика зазначені в розділі «8. Самостійна робота».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

- ✓ Робоча програма навчальної дисципліни «Основи медичних знань та перша долікарська допомога» - розміщено на сайті факультету.
- ✓ Силабус навчальної дисципліни «Основи медичних знань та перша долікарська допомога» - розміщено на сайті факультету.
- ✓ Мультимедійні презентації (зберігаються у хмарних сховищах, GOOGLE дисках та класах, покликання для доступу на зазначені ресурси студентам надається в період вивчення навчальної дисципліни);

Методичні вказівки (рекомендації), які розміщено в репозитарії Наукової бібліотеки ОНУ:

1. Бурденюк Р. В., Гвоздїй С. П. Основи медичних знань та перша долікарська допомога: Курс лекцій для здобувачів вищої освіти немедичних спеціальностей денної та заочної форм навчання. Одеса, ОНУ, 2021. 156 с.

2. Основи медичних знань: Практикум для студентів педагогічних спеціальностей денної та заочної форм навчання / С. О. Баштан, С. П. Гвоздїй, В. В. Пенев. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. 88 с.

3. Медицина катастроф та медико-санітарна підготовка: Практикум для студентів природничих спеціальностей денної та заочної форм навчання» / Бурденюк Р. В., Гвоздїй С.П. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. 104 с.

4. Гвоздїй С. П., Поліщук Л. М. Домедична допомога у надзвичайних ситуаціях: поранення, переломи, вивихи: Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з дисциплін «Медико-санітарна підготовка», «Основи медичних знань», «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці», «Цивільний захист» для студентів усіх спеціальностей та форм навчання. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. 48 с.

5. Гвоздїй С. П., Поліщук Л. М. Профілактика захворювань, що набули соціального значення, у закладах освіти: методичні рекомендації до практичних занять із дисциплін «Інноваційні технології навчання біології, основ здоров'я та природознавства», «Культура здоров'я та безпеки», самостійної та позааудиторної роботи студентів педагогічних спеціальностей денної та заочної форм навчання. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. 54 с.

6. Пенев В. В. Особливості надання першої допомоги при надзвичайних для життя та здоров'я станах: метод. матеріали. Одеса. : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2017. 60 с.

7. Вивчення ефективності навчання студентів основ безпеки та здоров'я на засадах суб'єкт-суб'єктної взаємодії: Монографія. / Гвозд'їй С.П., Пенев В.В., Баштан С.О., Поліщук Л.М. та ін. Одеса: Одеський національний університет, 2021. 345 с.

Навчально-методичні видання розміщені у репозитарії НБ ОНУ імені І.І. Мечникова <http://dspace.onu.edu.ua:8080/>

✓ Тренажери для виконання серцево-легеневої реанімації, шини, перев'язувальний матеріал, фантоми для шкірних та внутрішньом'язових ін'єкцій, ноші, шприці тощо, які знаходяться на кафедрі.

14. Рекомендована література

Основна

1. Тарасюк В. С. Медицина надзвичайних ситуацій. Організація надання першої медичної допомоги / В. С. Тарасюк, М. В. Матвійчук, В. В. Паламар. Київ: ВСВ «МЕДИЦИНА», 2017. 528 с. (4-е вид., випр.).
2. Основи медичних знань та долікарської допомоги: підручник для вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації / Я.І. Федонюк, В.С.Грушко, О.М. Довгань та ін.; за ред. Я.І.Федонюка, В.С. Грушка. Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2012. 728 с.
3. Кудін С.Ф. Інфекційні хвороби, які набули соціального значення : тексти лекцій : навч.-метод. посіб. для студентів і викладачів вищих педагогіч. навч. закладів / С.Ф. Кудін, О.В. Савонова, Ю.В. Козерук ;[за ред. Кудіна С.Ф.] Чернігів : Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка, 2017. 80 с. : іл.
4. Мойсак Олександр Данилович. Основи медичних знань і охорони здоров'я: навчальний посібник / О. Д. Мойсак ; Міністерство освіти і науки України. 6-те вид., випр. та допов. Київ : Арістей, 2011. 496 с.
5. Індекс здоров'я. Україна – 2019. Результати загальнонаціонального дослідження. Київ, 2020. https://health-index.com.ua/HI_Report_2019_Preview.pdf
6. Чорна В.В., Хлестова С.С., Гуменюк Н. І., Махнюк В.М., Сидорчук Т.М. Показники захворюваності і поширеності та сучасні погляди на профілактику хвороб. Вісник Вінницького національного медичного університету. 2020. Т. 24, №1. С. 158-164. <file:///C:/Users/Vadym/Downloads/745-Article%20Text-1431-1-10-20200518.pdf>

Додаткова:

1. Гудима А.А. Захист вітчизни: Підруч. для учнів І кл. загальноосвіт. навч. закл. (рівень стандарту, академічний рівень, профільний рівень, для дівчат «основи медичних знань»)/ А.А. Гудима, К.О. Пашко, І.М. Герасимів, М.М. Фука. Тернопіль: Астон, 2011. 280.
2. Основи медичних знань. Анатомія та фізіологія дитячого організму. Вікова фізіологія і шкільна гігієна. Валеологія: навчально-методичний посібник / Н.І. Коцур, Л.П. Товкун, Н.І. Годун, О.М. Миздренко. –Переяслав-Хмельницький : О.М. Лукашевич, 2014. 463с.
3. Нестерова С.Ю. Валеологія і основи медичних знань: тексти лекцій (Частина І). Посібник для студентів інституту фізичного виховання та спорту / С.Ю.Нестерова. Вінниця : ВДПУ, 2014. 126 с.

4. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2017 рік / МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». Київ: МВЦ «Медінформ», 2018. 458 с.
5. Кудін С.Ф. Дитячі інфекційні хвороби : тексти лекцій: навч.-метод. посіб. для викладачів основ медичних знань, основ педіатрії, вчителів основ здоров'я, студентів вищих навчальних закладів / С.Ф. Кудін, О.В. Савонова, Ю.В. Козерук ; [за ред. Кудіна С.Ф.] Чернігів : Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка, 2017. 90 с.: іл.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. <https://www.phc.org.ua/> – Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України.
2. <https://www.who.int/> , <https://www.waineho.int/ukr> – Офіційний сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я.
3. <http://www.mon.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.
4. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
5. Сайт «Основи медичних знань» [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://healt.ucoz.ua/>
6. <http://osvita.ua/vnz/> – Вища освіта в Україні.